

(1092) “**फुल्ल विकसने**” (I-भ्वादिः-532. अक. सेट्. पर.)

फुल्लकः-ल्लिका, फुल्लकः-ल्लिका, पुफुल्लिषकः-षिका, पोफुल्लकः-ल्लिका ;
इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिकचिल्लितिवत् (528) ज्ञेयानि ।
पचाद्यच्चि—^Aप्रफुल्लः ।

(1093) “**फेल्ल गतौ**” (I-भ्वादिः-542. सक. सेट्. पर.)

फेल्लकः-ल्लिका, फेल्लकः-ल्लिका, ¹पिफेल्लिषकः-षिका, ²पेफेल्लकः-ल्लिका ;
इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिककेलितिवत् (262) ज्ञेयानि । ³फेला,
^Bफेल्लनम् ।

(1094) “**वण शब्दार्थः**” (I-भ्वादिः-459. अक. सेट्. पर.) [अ]

वाणकः-णिका, वाणकः-णिका, विवणिषकः-षिका, वम्बणकः-णिका ;
इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिककृणतिवत् (157) ज्ञेयानि । ⁴उल्बणः^C ।
⁵वाणः, ⁶गीर्वाणाः ।

1. सन्नन्ते द्वित्रि, अभ्यासे, ‘ह्रस्वः’ (7-4-59) इति ह्रस्वः; स च, ‘एच इग्घ्रस्वा देशे’ (1-1-48) इति शास्त्रात् एकारस्य इकाररूपः ।
2. यल्लन्ताण्वुलि, अभ्यासस्य ह्रस्वे इकारे, ‘गुणो यल्लुकोः’ (7-4-82) इति इकारस्य गुणेन एकार इति ज्ञेयम् ।
3. ‘गुरोश्च हलः’ (3-3-103) इति स्त्रियां भावादौ अकारप्रत्ययः । **फेला** = भुक्तसमु-
च्छितम् । ‘**पेला**’ इति धातुवृत्तौ पाठः ।
4. पचाद्यच्चि, पृषोदरादित्वात् उल्लखलशब्दवत् ‘उत्’ इत्युपसर्गस्य लत्वे रूपमेवम् ।
5. वणति = शब्दं करोत्यस्मिन् वाणः = ज्या । अधिकरणे ‘हलश्च’ (3-3-121)
इति संज्ञायां घञ् ।
6. गीरेव वाणः येषां ते **गीर्वाणाः** = देवाः, भूदेवाश्च ।

[अ] धातुरयं माधवधातुवृत्त्यादिषु न दृश्यते । ‘**वण**—’ इत्यस्य पाठमेदोऽयम्,
इति सि. कौमुदी । क्षीरतरङ्गिण्यां तु धातुरयमुपात्तः । परं तु तत्र वण
इति मुद्रणाशुद्धिः । उत्तरत्र वाणशब्दस्यास्मादेव धातोर्निष्पादनात् ।

- A. ‘अधिल्यकायामिव धातुमत्यां लोघ्रदुमं सानुमतः प्रफुल्लम् ॥’ रघु. 2.29.
- B. ‘फणीश्वरक्ष्वेलरुधं प्रवेल्लितल्लजं मुहुः पेलववातफेल्लनात् ॥’ धा. का. 1.69.
- C. ‘प्रल्लोणितान् प्रैणनविघ्नणत्क्षितीनल्लवणान् धेनुगणान् कनत्स्तनान् ॥’